

US 31/10 Internasjonal virksomhet ved UiS – styrking og organisering

ePhortesak: 2010/799
Møtedag: 25.03.2010

Saksansvarlig: personaldirektør Halfdan Hagen
Informasjonsansvarlig: personaldirektør Halfdan Hagen

Saken gjelder:

Internasjonal virksomhet ved UiS er en spredt aktivitet på flere virksomhetsområder. De siste års etatsstyringsmøter viser at departementet forventer at det blir tatt grep om å forbedre universitetets resultater på internasjonaliseringsområdet.

Sak om styrking og organisering av universitetets internasjonale virksomhet ble lagt frem for styret til behandling i møte 26.11.2009, sak 130/09. Styret vedtok da å utsette saken. I styremøte 12.2.2010, sak 06/10 om handlingsplan for Bofu, vedtok styret at saken nå skal gjenopptas og realitetsbehandles.

Styret bes i denne omgang kun ta stilling til organisering av de administrative støttetjenestene.

Med utgangspunkt i Strategidokumentet 2009-2020 og gjennomgang av status 2008 ble det i juni 2008 nedsatt en bredt sammensatt arbeidsgruppe med 15 deltakere for å vurdere og styrke organiseringen av den internasjonale virksomheten ved UiS. Gruppens rapport, sammen med et grunnlagsdokument for diskusjon fra universitetsdirektøren, har vært til omfattende høring internt. Dette materialet utgjør samlet grunnlaget for universitetsdirektørens framlegg i denne saken. Fire alternative modeller for organisering av det administrative støtteapparatet er vurdert.

Universitetsdirektøren finner det riktig å peke på de positive utviklingstrekk i internasjonaliseringen ved UiS. Aldri har søkingen fra utlandet til UiS og innslaget av internasjonale studenter vært større. Studentundersøkelser viser at internasjonale studenter trives godt på UiS. Det lover godt for årene framover. Likevel vil universitetsdirektøren understreke at universitetets nåværende økonomiske situasjon setter begrensninger for aktiviteter og ekspansjon i virksomheten. Universitetsdirektøren håper imidlertid at den foreslåtte omorganiseringen og implementering av tiltak, kan bidra til at den positive utviklingen fortsetter.

Forslag til vedtak:

Styret gir sin tilslutning til at universitetsdirektøren

- 1) organiserer et sentralt internasjonalt kontor for administrative støttetjenester etter modell 4. Aktiviteten legges organisatorisk i Utdanningsavdelingen og leder rapporterer til utdanningsdirektøren. De administrative koordinatorene på fakultetene blir organisatorisk tilknyttet det sentrale internasjonale kontoret med utplassering ved fakultetene. Koordinatorene har således en dobbelrapportering, henholdsvis til dekan og utdanningsdirektør, etter nærmere retningslinjer.
- 2) vurderer hvorvidt en reduksjon i administrativ bemanning kan gjennomføres uten å redusere kvaliteten i internasjonaliseringsarbeidet
- 3) utarbeider en handlingsplan for internasjonal virksomhet i samråd med rektoratet, dekanene og museumsdirektør.

De personalmessige endringene gjennomføres i samsvar med universitetets omstillingsavtale.

Styret ber om å bli holdt orientert i den videre prosessen med styrking av universitetets internasjonale virksomhet.

Stavanger, 10. mars 2010

Per Ramvi
universitetsdirektør

Saksutredning: US 31/10 Internasjonal virksomhet ved UiS – styrking og organisering

Bakgrunn og strategisk forankring:

Internasjonal virksomhet ved UiS er en spredt aktivitet på flere virksomhetsområder. De siste års etatsstyringsmøter viser at departementet forventer at det blir tatt grep om å forbedre universitetets resultater på internasjonaliseringsområdet.

Studentmobiliteten må bedres, og det må legges til rette for å øke antall utreisende studenter. UiS har en økning i utreisende studenter på avtaler med 30 fra høst 2008 til høst 2009. Det er også totaløkning i mobiliteten (både inn- og utreisende studenter) med 77. I høstsemesteret 2009 har UiS ca 500 utenlandske studenter fra over 60 land, noe som utgjør ca 6 % av den totale studentmassen. Ved opptak høst 2009 mottok UiS 278 nye studenter fra 64 land, derav 130 på internasjonale mastergrader, 72 på utveksling (1-2 semestre på Erasmus, Nordplus etc.) og 76 på NOMSA (ettårs studie i "Norwegian Language and Culture"). Målet for 2020 er at 10 % av studentmassen er internasjonale studenter, dvs. 900 internasjonale studenter i 2020.

Stortingsmeldingen om internasjonalisering understreker behovet for økt internasjonalisering av høyere utdanning. Internasjonalisering er også fremhevet i Strategidokumentet for UiS 2009-2020 og i fakultetenes handlingsplaner. Disse utgjør den strategiske forankringen av arbeidet med internasjonalisering ved UiS.

Arbeidsgruppens mandat og sammensetning

I juni 2008 ble det nedsatt en arbeidsgruppe for å legge til rette for styrking av den internasjonale virksomheten ved UiS. Med utgangspunkt i Strategidokumentet 2009-2020 og gjennomgang av status 2008 skulle gruppen vurdere og gi anbefaling om mål, strategier og tiltak for

- internasjonalisering av forskningsvirksomheten
- internasjonalisering av utdanningsvirksomheten
- internasjonalisering hjemme
- avtaleporteføljen
- service- og støtteapparat for mobilitet
- organisering og ressursbehov

Gruppen ble særlig bedt om å legge vekt på hvordan ressurser kan utnyttes bedre i utviklingen av internasjonalt samarbeid både for utdanning og forskning.

Arbeidsgruppen hadde følgende sammensetning:

- Venche Hvidsten, universitetslektor ved Institutt for helsefag, SV, leder
- Terje Ingebrigt Våland, professor ved Norsk hotellhøgskole- Institutt for økonomi og ledelse, SV
- Berit Berg Tjørhom, stipendiat ved Institutt for medie- kultur og samfunnsfag, SV
- Monika Røthle, førstelektor ved Institutt for førskolelærerutdanning, HF
- Dan Dyrli Daatland, førsteamanuensis ved Institutt for allmennlærerutdanning og spesialpedagogikk, HF
- Frank Asche, professor ved Institutt for industriell økonomi, risikostyring og planlegging, TN
- Troels Jacobsen, leder av fagenhet for EU-forskning, Forskningssekretariatet
- Bente Dale, rådgiver ved fakultetsadministrasjonen, TN
- Tore Klepsvik, seniorrådgiver internasjonale relasjoner ved Utdanningsavdelingen
- Kristel Skorge, underdirektør ved Forskningssekretariatet
- Tore Bjørn Hatleskog, underdirektør ved Personalavdelingen
- John B. Møst, ressursdirektør, Felles ressurscenter
- Kristofer Henrichsen, utdanningsdirektør, Utdanningsavdelingen
- Gaute Juveth, student, StOr
- Rebecca Charboneau, student, StOr

Sekretariat:

- Magdalena Brekke, rådgiver internasjonale relasjoner ved Enhet for studentservice
- Bjarte Hoem, rådgiver internasjonale relasjoner ved Utdanningsavdelingen

Arbeidsgruppen leverte sine tilrådinger til universitetsdirektøren den 20.2.2009, se vedlegg 1. Rapporten inneholdt så vel beskrivelser av de utfordringer universitetet står overfor som en rekke konkrete tiltak og anbefalinger. Rapporten gav også innspill til avklaringer og organisasjonsjusteringer.

Universitetsdirektøren har valgt å legge sak om styrking av den internasjonale virksomheten fram i flere omganger for styret. I denne saken skal styret kun ta stilling til organiseringen av de administrative støttetjenestene for internasjonal virksomhet. Det neste skrittet blir å utarbeide en handlingsplan for internasjonal virksomhet med basis i arbeidsgruppens forslag til mål og tiltak (rapportens side 5-10 "Oppsummering av forslag til mål og tiltak"), høringsbrevet fra universitetsdirektøren, høringsuttalelsene, tidligere vedtatte planer og eventuelle innspill og føringer fra styret.

Modeller for organisering av administrative støttetjenester

I arbeidsgruppens rapport ble tre alternative modeller for organisering av administrative støttetjenester skissert (rapportens side 51, 57 og 58, modell 0, 1 og 2 nedenfor).

Da rapporten ble sendt ut på intern høring den 25.6.2009, valgte universitetsdirektøren dessuten å legge fram en fjerde modell (modell 4) om organisering av administrative støttetjenester (se vedlegg 2). Høringsinstansene ble bedt om å se på rapporten og universitetsdirektørenes modell som grunnlagsmateriale for diskusjon og høring internt om fremtidig styrking og organisering av den internasjonale virksomheten.

Nedenfor skisseres de fire alternative modellene for organisering.

Forkortelser:

- ESS: Enhet for studentservice ved Felles ressurscenter
- FS: Forskningssekretariat med fagenhet for EU-forskning
- PA: Personalavdelingen
- SKA: Strategi- og kommunikasjonsavdelingen
- UA: Utdanningsavdelingen

Modell 0,

(inkludert i rapporten side 51)

Dagens organisering av den internasjonale virksomheten for utdanning og forskning:

4 årsverk ved UA, 5 årsverk ved ESS, egne administrative ressurser ved fakultetene (totalt 4 årsverk) og faglige koordinatører. FS er en egen enhet. Støttetjenester leveres i begrenset omfang fra SKA og PA.

Modell 1

(inkludert i rapporten side 57)

En avdeling for nasjonalt og internasjonalt samarbeid som omfatter både utdanning (administrative støttetjenester), forskning og prosjektakkvisisjon:

4 årsverk ved UA, 5 årsverk ved ESS, fakultetenes administrative koordinatører (4 årsverk som utplasseres på fakultetene) og et utvidet FS samles i en avdeling for nasjonalt og internasjonalt samarbeid for både studenter og ansatte. Faglige internasjonale koordinatører som i dag. Støttetjenester fra PA som i dag, men noen personalfunksjoner er foreslått inn i ny avdeling. Utvidede støttetjenester fra SKA sammenlignet med i dag.

Dette er arbeidsgruppens anbefaling

Modell 2

(inkludert i utredningen side 58)

To separate kontorer/enheter:

Ett sentralt internasjonalt kontor for administrative støttetjenester:
4 årsverk i UA, 5 årsverk i ESS og fakultetenes administrative koordinatører (totalt 4 årsverk utplasseres på fakultetene) samles i ett kontor og tar seg av utdanningsvirksomheten.
Alternativ for tilhørighet; UA, FRES eller hos universitetsdirektøren.

En utvidet Forskningsavdeling eller Prosjektakkvisjonsenhet (PAI); nåværende FS som utvides for å dekke inn et økt behov for prosjektakkvisjon. Faglige internasjonale koordinatører som i dag. Støttetjenester fra PA som dag, men noen personalfunksjoner er foreslått inn i ny avdeling. Utvidede støttetjenester fra SKA sammenlignet med i dag.

Modell 4

(introdusert av universitetsdirektøren)

Ett sentralt internasjonalt kontor for administrative støttetjenester:

4 årsverk i UA, 5 årsverk i ESS og fakultetenes administrative koordinatører (totalt 4 årsverk som rapporterer personalmessig til fakultetene og faglig til internasjonalt kontor) samles i ett kontor og tar seg av utdanningsvirksomheten. En leder får daglig ansvar for all administrativ internasjonal utdanningsvirksomhet. Det tillegges prorektor et spesielt ansvar for den internasjonale strategien slik den er nedfelt i strategidokumentet 2009-2020.

FS som i dag. Faglige internasjonale koordinatører på fakultetene som i dag. Støttetjenester fra PA, nesten som dag, men nye oppgaver og arbeidsfordeling må diskuteres. Støttetjenester fra SKA omtrent som i dag.

Høringsuttalelsene

Høringen ble sendt rektoratet, fakultetene, administrative enheter, universitetsbiblioteket, tjenestemannsorganisasjonene, StOr og SiS. Ved høringsfristens utløp 6.11.2009 var det kommet inn 11 høringsuttalelser.

Nedenfor grupperes høringsuttalelsene under den modellen for organisering som får tilslutning hos den enkelte høringsinstans. For at styret skal kunne gi innspill og føringer for det videre arbeidet, tas også relevante kommentarer fra høringsuttalelsene med i oppsummeringen nedenfor:

Tilslutning til modell 1

1. Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet
2. Arkeologisk museum
3. Felles ressurscenter
4. Personalavdelingen

Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet (TN) foreslår at en eventuell ny leder for en internasjonal enhet har en faglig forankring. Videre mener TN at det bør knyttes fagpersoner (koordinatører) til studieprogrammene, som har spesiell fokus på internasjonal mobilitet. Disse bør være internasjonale koordinatører knyttet til program/institutt. Det bør tilføres tilstrekkelige ressurser. Fakultetet mottar i dag et økende antall innreisende PhD-studenter på kortere opphold, selv om tallet ennå er forholdsvis lavt. Det er manglende tilrettelegging og mottaksapparat for disse studentene. Dersom UiS sender ut PhD-studenter, må vi også forberede oss for å ta i mot denne gruppen. Det største hinderet for økt mobilitet i utdanningen, er manglende faglig forankring. Tilrettelagte semestre for utveksling for utreisende studenter bør være anbefalt av fagmiljøene. Fakultetet understreker viktigheten av å lage felles retningslinjer for samarbeidsmastergrader. Videre understrekes viktigheten av å følge nøye opp rundt kritiske faktorer som boliger og gode engelske nettsider samt viktigheten for institusjonen å fange opp aktuelle søknadsfrister (EU, SIU, Nordplus, NFR, NORAD Nord Amerika program etc). Internasjonalisering er ressurskrevende. Det er en svakhet ved utredningen at det er lite fokus på de ressursene og rammevilkår som skal til for å oppnå de mål og tiltak som er foreslått.

Arkeologisk museum (AM) tror prinsipielt at en deling av undervisning/utdanning og forskning slik det er foreslått i modell 2 og 4 kan besværliggjøre en synliggjøring av AM sine behov som ofte er basert i forskning til et kontor som hovedsakelig driver med undervisningsproblematikk (AM driver i dag ikke med undervisning/utdanning). AM tror videre at ved valg av modell 2 eller 4, vil AM måtte bruke flere ressurser innad for å følge med i den internasjonale virksomheten enn hvis denne virksomheten er konsentrert til et sted hvor forskningskompetente personer på UiS kan ivareta det som er beskrevet i modell 1. AM er enig i at det bør knyttes fagpersoner (koordinatører) til forsknings- og studieprogrammene på fakultetene, som har spesielt fokus på internasjonal mobilitet, men er usikre på hvordan dette skal finansieres.

Felles ressurscenter (FRES) mener at valg av modell 1 vil gi en betydelig synliggjøring av den internasjonale virksomheten, samle alle ressursene på området og veie opp for manglende kommunikasjon mellom ulike aktører. Om denne modellen ikke anses å være gjennomførbar, mener FRES at institusjonen må holde på dagens modell for administrativ organisering, modell 0. I høringsuttalelsen påpeker FRES at situasjonen, slik den er beskrevet i rapporten, langt på vei er løst da FRES nå har totalt fem stillinger. Den siste brukerundersøkelsen blant internasjonale studenter viser at studentene er fornøyde med FRES (Enhet for studentservice). FRES mener at det er listet opp mange gode forslag i rapporten om internasjonalisering av forskningsvirksomheten, men at disse er vel ambisiøse. Det kan med fordel gjøres en strengere prioritering blant tiltakene. FRES sier at rapporten viser til flere ulike tiltak om internasjonalisering av utdanningsvirksomheten som alle har store budsjettmessige konsekvenser (studentboliger, studieprogram, rekruttering, språkkurs, velferd etc.) og påpeker at også her er det viktig å prioritere tiltakene. Antallet internasjonale studenter har økt kraftig de siste årene. Av kapasitetshensyn, spesielt på boligsiden, ser det ut til at en begrensning må til. Styrkingen av den internasjonale virksomheten bør derfor komme innen ansattmobilitet/ utveksling og utreisende studenter.

Personalavdelingen mener den beste modellen er modell 1. Med modell 4 vil det trolig være vanskeligere å koordinere ressurser og oppgaver på tvers av enhetene.

Tilslutning til modell 4:

1. Det humanistiske fakultet
2. Det samfunnsvitenskapelige fakultet
3. Utdanningsavdelingen
4. Forskningssekretariatet med fagenhet for EU-forskning
5. UiS Pluss

Det humanistiske fakultet (HF) mener en bedre organiseringsmodell og en klarere ledelse ses på som et positivt tiltak for å forbedre og styrke den internasjonale virksomheten ved UiS. Fakultetet støtter derfor modell 4. Det nye internasjonale kontoret bør være underlagt Utdanningsavdelingen. Det støttes at de administrative koordinatorene på fakultetene fremdeles er underlagt dekanene, men med klare rapporteringslinjer tilbake til internasjonalt kontor. Å gi prorektor et særlig ansvar vil også gi bedre profilering og systematikk. Det er imidlertid en viss skepsis til å ansette en ny leder til kontoret. Det foreslås heller at det utnevnes en gruppeleder som ikke har arbeidsgiveransvar, men bare faglig ansvar. Et internasjonalt kontor vil øke profileringen av internasjonalisering samt at UiS, slik det er ønsket, vil oppnå en samlende enhet.

I tillegg til at det er behov for en klarere organisering og ledelse av internasjonal virksomhet, presiserer fakultetet behovet for en internasjonal dimensjon på alle nivå i den daglige driften på hele institusjonen. For best mulig inkorporering av internasjonaliseringen er det viktig med koordinatorene både på institutt og fag. På institutt for førskoleutdanningen gir en 25 % stilling som internasjonal koordinator gir svært gode resultater. Der det er behov, er det også ønskelig med en kontaktperson på fagnivå. Det er viktig at flere faglige får et økt eierforhold til internasjonalisering. Dette kan bl.a. gjøres ved økt ansattmobilitet/utveksling.

Internasjonalt samarbeid med andre institusjoner bør ha utgangspunkt i fagmiljøet. Det påpekes også at internasjonalisering er en viktig del av FoU arbeidet. Her er bl.a. bedre forutsigbarhet i tilgang til forskningsressurser og mer strategisk bruk av vikarstipend viktig.

Fakultetet viser til at dagens tilbakemeldinger fra instituttene tyder på at manglende ressurser (penger og arbeidskapasitet) er en av de største utfordringene innen den internasjonale virksomheten.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV) støtter forslag om modell 4 med opprettelse av en sentral internasjonal serviceenhet/kontor. Det foreslås at enheten skal ligge i UA. Imidlertid mener fakultetet at de administrative koordinatorene på fakultetet bør være organisatorisk plassert i den nye enheten, men fysisk være plassert på fakultetene. Den nye enheten må ha juridisk kompetanse. Fakultetet mener UiS vil kunne oppnå stordriftsfordeler, utvikle bedre og bredere kompetanse og lettere holde seg oppdatert om endringer i rutiner ved opprettelsen av et slikt kontor/enhet. SV har utarbeidet lister (vedlegg 1 og 2 i høringsuttalelsen) over arbeidsoppgaver knyttet til innreisende/utreisende utvekslingsstudenter og til forskning. Listen over arbeidsoppgaver knyttet til innreisende/utreisende utvekslingsstudenter viser dagens organisering opp mot ønsket organisering, og gir praktiske innspill til hvordan etableringen av et sentralt internasjonalt kontor vil gjøre internasjonal virksomhet mer effektivt.

Fakultetet mener at det er helt avgjørende at all internasjonal aktivitet er faglig forankret. Videre mener fakultetet at det bør knyttes fagpersoner (koordinatorene) til studieprogrammene, som har spesiell fokus på internasjonal mobilitet. Disse bør være internasjonale koordinatorene knyttet til program/institutt. Det bør tilføres tilstrekkelig ressurser.

Høringsuttalelsen understreker at det er et manglende tilretteleggings- og mottaksapparat for utenlandske PhD-studenter. Dette kan være en forklaring på at UiS mottar få utenlandske PhD studenter for kortere opphold, og fakultetet mener at det på sikt kan true vår mulighet for å få sendt ut våre egne. Videre understrekes det at innen internasjonalisering av utdanningsvirksomheten er visse faktorer kritiske og må følges opp/løses. Dette gjelder utvekslingssemester, emnepakker på engelsk, tilgjengelige boliger, gode engelske nettsider og etablering av fellesgrader/samarbeidsmastergrader. Fakultetet trekker også frem viktigheten av at initiativ til nye avtaler med utenlandske universiteter må komme fra fagmiljøene. Faglig forankring vil sikre gode og levende avtaler. Institusjonen må ha fokus på kvalitet fremfor kvantitet når det gjelder avtaler.

Det settes spørsmålsteget ved om institusjonen skal lage en målstruktur rundt hvilke verdensdeler vi skal satse på og hvem vi skal samarbeide med når det gjelder internasjonal forskning og utveksling. I realiteten er det oftest slik at fagmiljøene forsterker samarbeidet med allerede inngåtte internasjonale relasjoner og/eller øker aktiviteten der det er faglig potensial. Fakultetet mener at ledere på alle nivå bør sette målstruktur som dels avspeiler det faglig initierte innholdet, men også som angir mål i form av rammer for internasjonal virksomhet der det er fornuftig (antall utvekslinger, antall samarbeidsinstitusjoner og lignende).

Det fremheves at det er en svakhet med høringen/utredningen at det ikke ligger kostnadsvurderinger til grunn.

Utdanningsavdelingen (UA) støtter hovedtrekkene i modell 4, men påpeker følgende: Internasjonalisering av utdanningsvirksomheten må beholdes som en stabsfunksjon og legges under UA. Administrative koordinatorene på fakultetene bør være organisatorisk plassert i den nye enheten, men fysisk være plassert på fakultetene. De arbeidsoppgavene som listes opp i høringsnotatet vil ikke kunne løses med dagens bemanningssituasjon i de aktuelle stabsavdelingene, i fakultetene og i FRES. Det henvises også til at arbeidsgruppen har påvist at volumet på dagens driftsoppgaver i forbindelse med internasjonaliseringen av utdanningsvirksomheten allerede i dag ikke står i forhold til de personalressursene som UiS stiller til rådighet.

At et nytt internasjonalt kontor må ligge i UA, begrunnes med den sterke tilknytningen som internasjonaliseringen av utdanningsvirksomheten har til utdanningspolitiske spørsmål generelt. Nasjonal politikk for internasjonalisering av høyere utdanning er i hovedsak implementering av Europapolitikk. Politikken griper inn i alle virksomhetsområder i UA (kvalitet, utdanning og læringsmiljø, internasjonale relasjoner og forskerutdanning). Imidlertid viser UA til at det fortsatt er relativt lav og begrenset kompetanse og kunnskap på dette området ved UiS, men at UA er i ferd med å utvikle universitetets kompetanse på feltet. UA ivaretar sekretariatsfunksjonen for Utdanningsutvalget. Dette utvalget skal bl.a. påse at utdanningsprogrammene ved UiS tilrettelegges for internasjonalisering og mobilitet, samt at det foretas en mer systematisk satsning på området.

UA minner om at for å sikre den faglige relevansen i utdanningsprogrammene, ble det forutsatt av arbeidsgruppen at alle studieprogram/institutt har formelt oppnevnte faglige internasjonale koordinatorene med klart mandat fra instituttleder.

Forskningssekretariatet med fagenhet for EU-forskning (FS) ser ingen gevinster i å slå sammen FS (eventuelt en utvidet enhet) med internasjonalt utdanningsarbeid, men ser behovet for et løpende og godt samarbeid med et internasjonalt kontor. Videre sier FS at storparten av forskningen ved UiS allerede er internasjonalt rettet ved at publisering i stor grad foregår på engelsk i internasjonale tidsskrifter og ved at våre forskere deltar aktivt i internasjonale nettverk. Det er viktig å forsterke denne utviklingen i tiden framover som et naturlig ledd i å stimulere forskningsaktiviteten, allment sett.

Det er behov for å styrke FS-arbeidet hvis regionen skal lykkes i å få en større andel av offentlige FoU-midler. En slik styrking har vært drøftet i det sentrale forskningsutvalget, men det er foreløpig ikke funnet muligheter for å finansiere dette. Det vil trolig kreve betydelige eksterne tilsludd. Etter hvert som NFR- og EU-programmer blir samkjørt i større grad, vil slike funksjoner bli enda viktigere. Dette betyr at det viktigste for UiS, er å ha en slagkraftig enhet som kan koordinere og støtte utvikling av større forskningsprosjekter initiert av våre egne fagmiljøer i forhold både til NFR og EU, i samarbeid med IRIS, SUS, andre forskningsaktører og regionalt næringsliv. En slik enhet bør utvikles i nær kontakt med det øvrige kompetansemiljøet på Ullandhaug (etter modell for eksempel av Måltidets Hus). Organisatorisk bør en slik enhet være forankret i FS og, som nevnt ovenfor, samarbeide med et sentralt internasjonalt kontor for administrative støttetjenester innen utdanningsvirksomheten.

UiS Pluss bifaller et internasjonalt kontor slik det er beskrevet i modell 4. Imidlertid påpekes det at et internasjonalt kontor må være et effektivt støtteapparat for både faglige og administrative. De understreker at internasjonalt kontor også må støtte opp om UiS Pluss sine internasjonale aktiviteter, ikke bare om fakultetenes aktiviteter.

Nøytrale i tilslutning til modell

To av høringsinstansene, Studentorganisasjonen og Studentsamskipnaden, tar ikke stilling til organisasjonsmodellene.

Studentorganisasjonen (StOr) er bekymret for at kvaliteten av utdanning, forskning og velferd er i fare hvis antall internasjonale studenter skulle øke som UiS sitt mål i strategidokumentet, til 900 i 2020, uten at den administrative og faglige organiseringen og infrastrukturen forbedres. Videre er StOr helt enige med arbeidsgruppen at det er nødvendig at UiS sin "internasjonale strategi analyseres sett opp mot kostnader på infrastrukturen". Spesielt er et tilstrekkelig tilbud av boliger en forutsetning når flere internasjonale studenter kommer til UiS. Det er ønskelig at all informasjon fra UiS og SiS om saker som er av interesse for internasjonale studenter, er tilgjengelig både på norsk og på engelsk. I utdanningen mener StOr at NOMSA programmet (NOMSA er UiS sitt ettårs studie i "Norwegian Language and Culture") trenger mest oppmerksomhet. Det er nødvendig med en bedre oppfølging av NOMSA-studenter etter at de har begynt sitt norske studieprogram. Arbeidsgruppens anbefalinger om et "internasjonalt semester" ser StOr på som positivt. Et "engelsk språklig semester" er også et bra tiltak for integrering av det internasjonale miljøet ved UiS. Dette kan kombineres med det "internasjonale semesteret".

Et punkt StOr savner i rapporten er integrering av norske og internasjonale studenter. Studentundersøkelse fra 2008 viser at de internasjonale studentene er fornøyde, men føler at de har lite kontakt med de norske studentene. StOr anbefaler at det opprettes en "Inclusion Fund" med midler til inkluderings tiltak (se vedlegg til høringsuttalelsen "Reglement for tildeling av inkluderingsmidler" fra UMB).

Studentsamskipnaden i Stavanger (SiS) ser meget positivt på at UiS vil vedta strategier, mål og tiltak for den internasjonale virksomheten. Når UiS har fattet vedtak i saken, vil SiS med utgangspunkt i UiS sitt vedtak utarbeide strategi og mål for SiS sitt tilbud for internasjonale studenter. SiS har i sin høringsuttalelse redegjort for dagens situasjon og fremtidige planer om studentboliger, veilederstilling, helse og informasjon.

"Fellestrekk" i høringsuttalelsene

Faglige og administrative faktorer flere av instansene har understreket viktigheten av:

- Det bør knyttes ytterligere fagpersoner (faglige koordinatører) til studieprogrammene/instituttene med tilhørende ressurser.
- Tilrettelegging av utvekslingssemester og emnepakker på engelsk må være faglig forankret.
- Nye avtaler med internasjonale universiteter må forankres faglig. Det fremholdes at faglig forankring gir gode og levende avtaler.
- Flere faglige bør få et økt eierforhold til internasjonalisering bl.a. gjennom økt ansatt-mobilitet/utveksling.
- Tilrettelegging og mottakerapparat for innreisende PhD studenter på kortere opphold må bedres. UiS mottar relativt få utenlandske PhD studenter og på sikt kan dette true UiS sine sjanser til å få sendt ut egne PhD studenter.
- Felles retningslinjer for samarbeids-mastergrader.
- Tilgjengelige boliger til innreisende utvekslingsstudenter, PhD studenter og gjesteforelesere.
- Gode engelske nettsider.
- Informasjon som er av interesse for internasjonale studenter og ansatte må være tilgjengelig både på norsk og engelsk.
- Bedre oppfølging av NOMSA-studenter etter at de har begynt på studieprogrammet. (NOMSA er forkortelse for UiS sitt ettårs studie i "Norwegian Language and Culture")
- Bedre integrering av utenlandske studenter i det norske studentmiljøet.
- Viktigheten for UiS å fange opp aktuelle søknadsfrister til program det er knyttet midler til (EU, SIU, Nordplus, NFR, NORAD, Nord Amerika etc.) gi støtte til aktuelle fagmiljø slik at vi bedre kan benytte oss av disse mulighetene.

Tidligere styrebehandling

Sak om styrking og organisering av universitetets internasjonale virksomhet ble lagt frem for styret til behandling i møte 26.11.2009, sak 130/09 med følgende forslag til vedtak:

”Styret gir sin tilslutning til at universitetsdirektøren i samråd med rektor

- 1) etablerer et sentralt internasjonalt kontor for administrative støttetjenester etter modell 4. Kontoret legges i Utdanningsavdelingen og får en leder som rapporterer til utdanningsdirektøren. De administrative koordinatorene på fakultetene blir organisatorisk underlagt det sentrale internasjonale kontoret og utplasseres på fakultetene. Prorektor får et særlig ansvar for internasjonal strategi.
- 2) utarbeider en framdriftsplan for etableringen, samordning og koordinering av de internasjonale personellressursene og arbeidsoppgaver.
- 3) utarbeider en handlingsplan for internasjonal virksomhet med basis i rapporten om internasjonalisering, modell 4, høringsuttalelsene, tidligere vedtatt planer, økonomiske rammer og eventuelle innspill som fremkommer i styret.

Styret ber om å bli holdt orientert i den videre prosessen med styrking av universitetets internasjonale virksomhet.”

Etter en kort diskusjon vedtok styret å utsette saken.

I styremøte 12.2.2010, sak 06/10 Balansert omstilling for utvikling – Handlingsplan 2010-2012, vedtok styret at saken nå skal gjenopptas og realitetsbehandles.

Universitetsdirektørens vurdering

Universitetsdirektøren vil takke arbeidsgruppen for et solid arbeid. Rapporten inneholder en god beskrivelse av de utfordringer UiS står overfor og angir en rekke konkrete tiltak. Det er åpenbart at en del avklaringer og organisasjonsjusteringer må gjøres.

Modell for organisering

Universitetsdirektøren har gått grundig gjennom de ulike modellene, lyttet til og vurdert høringsinstansenes ulike anbefalinger. Etter en totalvurdering vil universitetsdirektøren, som flertallet av høringsinstansene, gå inn for modell 4, som han anser som mer hensiktsmessig og effektiv enn modell 1. Modell 1 blander administrative støttetjenester, forskningssekretariatets oppgaver og prosjektakkvisisjon. Det krever en utbygging av fagenhet for EU-forskning til en enhet for prosjektakkvisisjon, som bl.a. det sentrale forskningsutvalget ikke ser noe mulighet til å finansiere på dette tidspunktet. Det vil trolig kreve betydelige eksterne tilskudd.

Modell 1 tar opp i seg alle stillingene fra UA og fra FRES (ESS) som jobber med internasjonalisering i dag, samt administrative koordinatorene på fakultetene i tillegg til et utvidet FS. Modell 4 foreslår en tilsvarende samling av stillinger fra UA og FRES. Det er en liten forskjell i modellene i forhold til tilhørighet av de administrative koordinatorene på fakultetene; faglig eller organisatorisk tilhørighet i et nytt internasjonalt kontor. Høringsinstansene underbygger universitetsdirektørens syn på at et sentralt internasjonalt kontor etter modell 4 vil gi en klarere og mer effektiv organisering og ledelse av de administrative støttetjenestene.

Universitetsdirektøren mener at modell 4 bør innføres, men foreslår, i motsetning til hva som skisseres i modell 4, at de administrative koordinatorene på fakultetene blir organisatorisk tilknyttet det sentrale internasjonale kontoret og utplasseres på fakultetene. Etter å ha vurdert bl.a. høringsuttalelsen fra SV er universitetsdirektøren kommet til at dette kan ytterligere styrke den forventede effektiviseringsgevinsten.

Gjennomgang av arbeidsoppgaver og ressurser

Det er viktig at arbeidsoppgaver som i dag utføres av UA, ESS og de internasjonale administrative koordinatorene på fakultetene nå gjennomgås slik det er beskrevet i modell 4. Arbeidsoppgavene ligger i dag enten i en enhet og/eller de utføres av flere enheter. Ved etablering av et sentralt internasjonalt kontor må arbeidsoppgavene revurderes, prioriteres, rasjonaliseres og fordeles innad i det sentrale kontoret og mellom det sentrale kontoret og fakultetene.

I tillegg må noen arbeidsoppgaver som i rapporten defineres som mer eller mindre uløste, få en løsning (eksempelvis tilrettelegging og mottak av PhD studenter) enten i det sentrale kontoret eller i samarbeid med PA og/eller fakultetene. SV fakultetets praktiske innspill til hvordan etableringen av et sentralt internasjonalt kontor

vil gjøre internasjonal virksomhet mer effektiv, bør også inkluderes i gjennomgangen. Det sentrale internasjonale kontoret plasseres i Utdanningsavdelingen og leder av kontoret rapporterer til utdanningsdirektøren.

Dovre Group foreslår i sitt innspill til Bofu-prosessen at internasjonal virksomhet samles i en enhet og effektiviseres med inntil 50%. Om effektiviseringen knyttes til arbeidskraft vil dette utgjøre ca 6 ½ årsverk. Universitetsdirektøren har i styresak 06/10 lagt til grunn at omorganiseringen kan føre til innsparing på årsverksforbruket, og mener at to årsverks reduksjon kan være mulig uten betydelig reduksjon i kvaliteten i internasjonaliseringsarbeidet. Imidlertid vil det videre arbeidet med omorganiseringen gi bedre mulighet til å vurdere innsparingsmulighetene, og utnytte de så godt som mulig, jf Dovre Group sin anbefaling.

En gjennomgang av arbeidsoppgaver og ressurser må ende opp i en bemanningsplan for internasjonalt kontor med tilhørende stillingsbeskrivelser. Dette materialet vil gi et grunnlag for innplassering av ansatte i samsvar med tjenestemannsloven og universitetets omstillingsavtale.

Handlingsplan for internasjonal virksomhet

Internasjonal virksomhet er en integrert del av flere av universitetets virksomhetsområder og eksisterende planverk. Universitetsdirektøren vil likevel anbefale at det utarbeides en handlingsplan for internasjonal virksomhet, som samordnes og koordineres med strategidokumentet, de vedtatte treårige handlingsplaner ved fakultetene og planer for andre enheter. Denne planen skal ta utgangspunkt i tiltak skissert i rapporten til arbeidsgruppen og høringsuttalelsene. Planen bør utarbeides med kortsikte og langsikte tiltak ut fra en realistisk vurdering av hva som er gjennomførbart innenfor universitetets økonomiske rammer. Ansvar for dette arbeidet tillegges utdanningsdirektøren i samarbeid med leder av internasjonalt kontor.

Samordningsutvalg

Universitetsdirektøren går også inn for at det opprettes et internasjonalt samordningsutvalg. Medlemmer i utvalget skal være utdanningsdirektør (leder), ressursdirektør og personaldirektør. Forskningsdirektør og strategi- og kommunikasjonsdirektør deltar på møtene i utvalget ved behov. Utvalget skal ha møte minst en gang i semesteret med referat til rektorat og universitetsdirektør.

Universitetsdirektøren finner det riktig å peke på de positive utviklingstrekk i internasjonaliseringen ved UiS. Aldri har søkingen fra utlandet til UiS og innslaget av internasjonale studenter vært større. Studentundersøkelser viser at internasjonale studenter trives godt på UiS. Det lover godt for årene framover. Likevel vil universitetsdirektøren understreke at universitetets nåværende økonomiske situasjon setter begrensninger for aktiviteter og ekspansjon i virksomheten. Universitetsdirektøren håper imidlertid at den foreslåtte omorganiseringen og implementering av tiltak, kan bidra til at den positive utviklingen fortsetter.

Forslag til vedtak:

Styret gir sin tilslutning til at universitetsdirektøren

- 1) organiserer et sentralt internasjonalt kontor for administrative støttetjenester etter modell 4. Aktiviteten legges organisatorisk i Utdanningsavdelingen og leder rapporterer til utdanningsdirektøren. De administrative koordinatorene på fakultetene blir organisatorisk tilknyttet det sentrale internasjonale kontoret med utplassering ved fakultetene. Koordinatorene har således en dobbelrapportering, henholdsvis til dekan og utdanningsdirektør, etter nærmere retningslinjer.
- 2) vurderer hvorvidt en reduksjon i administrativ bemanning kan gjennomføres uten å redusere kvaliteten i internasjonaliseringsarbeidet
- 3) utarbeider en handlingsplan for internasjonal virksomhet i samråd med rektoratet, dekanene og museumsdirektør.

De personalmessige endringene gjennomføres i samsvar med universitetets omstillingsavtale.

Styret ber om å bli holdt orientert i den videre prosessen med styrking av universitetets internasjonale virksomhet.

Stavanger, 10.3.2010

Per Ramvi
universitetsdirektør

Halfdan Hagen
personaldirektør

Dokumenter i saken (utrykte vedlegg):

- Styresak 130/09 "Internasjonal virksomhet ved UiS – styrking og organisering", til møte 26.11.2010.
Vedlegg:
 1. Rapport fra arbeidsgruppe datert 20.02.2009 "Status for den internasjonale virksomheten ved UiS – anbefalinger om videre strategier, mål og tiltak".
 2. Grunnlagsdokument for diskusjon og høring internt inkl. universitetsdirektørens modell med kommentarer om organisering av støttetjenester.
 3. Høringsuttalelser fra
 - a. Det teknisk-naturvitenskapelige fakultetet (TN)
 - b. Det samfunnsvitenskapelige fakultetet (SV)
 - c. Det humanistiske fakultetet (HF)
 - d. Arkeologiske museum (AM)
 - e. Felles ressurscenter (FRES)
 - f. Utdanningsavdelingen (UA)
 - g. Forskningssekretariatet med fagenhet for EU-forskning (FS)
 - h. Personalavdelingen (PA)
 - i. UiS-Pluss
 - j. Studentorganisasjonen (StOr)
 - k. Studentsamskipnaden i Stavanger (SIS)
- Styresak 06/10 "Balansert omstilling for utvikling – Handlingsplan 2010-2020" til møte 12.2.2010
- Stortingsmelding om internasjonalisering (St.meld.nr.17 2008-2009). Lagt frem 13.2.2009.
- Strategidokumentet for UiS 2009 – 2020. Vedtatt juni 2008